

Poliitikaülevaade: Impact Day 2025, Tallinn

Juhtsõna

Impact Day 2025, Baltikumi ja Põhjamaade suurim jätkusuutlikkuse festival, tõi kokku üle 150 esineja, 40 eksponendi ja osalejaid mitmetest välisriikidest. Teema „Miksilt Kuidaseni“ (From Why to How) tähistas üleminekut teadlikkuselt tegutsemisele. Organisatsioonid ei pea enam veenma jätkusuutlikkuse olulisuses – nad vajavad raamistikke, mille abil päriselt tegutseda.

Selles poliitikaülevaates pakutakse välja Eesti Jätkusuutliku Innovatsiooni Kiirendi (ESIA / Estonian Sustainability Innovation Accelerator) – programm, mis on loodud selleks, et aidata väikesemõõtmelistel ja keskmise suurusega ettevõtetel (VKE-del) loimida jätkusuutlikkus oma põhitegevusse. Läbi rahastuse, mentorluse ja tunnustuse aitab ESIA ettevõtetel liikuda kohustuslikult keskkonnanõuete täitmiselt edasi innovatsioonipõhise jätkusuutlikkuse suunas.

Põhisõnumid

- VKE-d saavad jätkusuutlikkuse olulisusest aru, kuid põrkuvad selle elluviimisel takistustega.
- Eesti saab laiendada oma senist digiliidri rolli ka jätkusuutlikkuse valdkonda, kasutades selleks innovaatilisi poliitikaid.
- ESIA ühendab rahastuse, mentorluse ja nähtavuse, et saavutada süsteemne muutus.
- Kiire tegutsemine poliitikakujundamises toetab Eesti liikumist EL-i 2035. aasta kliimanetraalsuse eesmärkide suunas.

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Erasmus+
Rikastab elu, avardab silmaringi.

1. Probleemi olemus

Kuigi Eesti on digipöörde valdkonnas maailmas eesotsas, on väike- ja keskmise suurusega ettevõtetel (VKE-del) raskusi jätkusuutlikkuse lõimimisega oma tegevusse. Suuremad korporatsioonid suudavad täita EL-i standardeid tänu oma ressurssidele ja globaalsetele partnerlustele, kuid väiksemad ettevõtted seisavad silmitsi rahaliste, regulatiivsete ja infoalaste takistustega. See pidurdab liikumist kliimaneutraalsuse suunas ning nõrgestab Eesti konkurentsivõimet Euroopa Liidu rohemajanduses.

Peamised väljakutsed:

- Piiratud rahastusvõimalused, mis oleksid suunatud just VKE-de jätkusuutlikkuse pilootprojektidele.
- Puudujäägid teadmussiirdes ülikoolide ja idufirmade vahel.
- Vähe mentorlusmudeleid, mis aitaksid poliitilised suunised päriselus ellu viia.
- Puuduvad motivatsioonisüsteemid ja raamistikud ringmajanduse innovatsiooni toetamiseks.

2. Uuringud ja sissevaated

Impact Day 2025 aruteludes rõhutati, et innovatsioon lööb õitsele siis, kui avalik ja erasektor teevad koostööd. Paneeldiskussioonides toodi näiteid edukatest ringmajanduse pilootprojektidest, kus väikeettevõtted vähendasid tänu kohalikele partnerlustele jäätmeid ja energiakulu. Üritus näitas selgelt, kui olulised on mentorlus ja poliitikatega toetatud katsetamisvõimalused.

Toetavad andmed:

- Euroopa Komisjon (2024): Vaid 23% väike- ja keskmise suurusega ettevõtetest omab aktiivset jätkusuutlikkuse tegevuskava.
- Eesti 2035 strateegia: Kutsub üles VKE-sid aktiivsemalt kaasama kliimaneutraalsuse teekonnale.

- Impact Day 2025 küsitlus: 67% osalejatest tundis puudust süsteemsest rahastusest või mentorlusest, et jätkusuutlikkusele üle minna.

3. Poliitikasoovitus: Eesti Jätkusuutliku Innovatsiooni Kiirendi (ESIA)

Eesmärk: Toetada VKE-sid jätkusuutlikkuse loimimisel oma tegevusse läbi pilootprojektide, teadmiste vahetamise ja riikliku tunnustuse.

Peamised komponendid:

1. Toetused ja mentorlus – 5000–100,000 euro suurused mikrotoetused 6–12-kuulistele pilootprojektidele koos ekspertidest mentoritega.
2. Kiirendatud loamenetlus – lihtsustatud asjaajamine taastuenergia, ringlussevõtu ja ökodisaini projektidele.
3. Mõju mõõtmine – kohustuslikud mõõdikud (KPI-d), nagu süsinikuheite vähendamine, materjalide korduskasutus või ressursisääst.
4. Tunnustamine ja laiendamine – pilootprojektide tulemuste esitlemine igal aastal Impact Dayl, et luua avalikke edulugusid.
5. Koostöö erinevate sektorite ja osapoolte vahel – kohalike keskuste loomine, mis ühendavad teadlasi, ettevõtjaid ja avalikku sektorit.

Miks see poliitika on innovaatiline?

- Keskendub mõõdetavatele tulemustele, mitte ainult üldsõnalistele teavituskampaaniatele.
- Ühendab ühte mudelisse nii mentorluse, andmed kui ka rahastuse.
- Kasutab ära Eesti tugevat digitaalset infrastruktuuri, et projekti mõju täpselt jälgida.
- Soodustab koostööd ja on hõlpsasti kopeeritav teistes Euroopa Liidu riikides.

Sihtrühmad

- Energeetika-, ehitus- ja tootmissektori VKE-d.
- Kohalikud omavalitsused, kes toetavad rohepööret.
- Ülikoolid ja investorid, kes edendavad jätkusuutlikku innovatsiooni.

Lühidalt ja selgelt: Aitame väikeettevõtetel jätkusuutlikkust päriselt ellu viia läbi rahastuse, mentorluse ja tunnustuse – liikudes küsimuselt „miks tegutseda“ vastuseni „kuidas asjad tehtud saavad“.

Kokkuvõte

See poliitikaülevaade muudab jätkusuutlikkuse abstraktsest eesmärgist praktiliseks innovatsioonistrateegiaks. Ühendades rahalise toetuse, ekspertide nõuanded ja riikliku tunnustuse, käivitab Eesti Jätkusuutliku Innovatsiooni Kiirendi (ESIA) käegakatsutavad muudatused erinevates sektorites. See tugevdab Eesti rolli Euroopa Liidu ühe juhtiva riigina ka jätkusuutlikkuse valdkonnas.

Allikad

- Impact Day 2025 ametlik koduleht – <https://impactday.eu>
- Adven Group (2025). „From Why to How: Embedding Sustainability in Business.“
- Euroopa Komisjon (2024). SME Sustainability Report.
- Strateegiadokument „Eesti 2035“.
- Sustainability Content Agency (2025). „Impact Day 2025 in Tallinn: From Ideas to Action.“